

УДК 338

Наджога Іванна

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя (Україна)

**АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВА ДЛЯ
ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ**

Nadzhoha Ivanna

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ternopil (Ukraine)

**ANALYSIS OF ENTERPRISE FINANCIAL STABILITY AS A BASIS FOR
MANAGERIAL DECISION-MAKING**

Фінансова стійкість підприємства є однією з найважливіших складових його фінансового стану, що визначає спроможність стабільно функціонувати, виконувати фінансові зобов'язання та забезпечувати подальший розвиток. В умовах мінливого економічного середовища, зростання ризиків, нестабільності ринку та загострення конкуренції аналіз фінансової стійкості стає основним інструментом для ухвалення обґрунтованих управлінських рішень.

Під фінансовою стійкістю слід розуміти такий фінансовий стан підприємства, за якого зберігається збалансованість між доходами та витратами, раціонально формується і використовується капітал, а також забезпечується здатність підприємства адаптуватися до внутрішніх і зовнішніх викликів. Управлінські рішення, що базуються на аналізі фінансової стійкості, дозволяють попереджувати кризові ситуації, своєчасно виявляти слабкі місця у фінансовій політиці підприємства та формувати ефективну стратегію розвитку.

Методологія аналізу фінансової стійкості передбачає використання системи показників, які умовно поділяються на три основні групи: відносні, абсолютні, та структурні. Відносні показники включають коефіцієнти, які оцінюють ступінь залежності підприємства від зовнішніх фінансових ресурсів та його платоспроможність. Абсолютні показники характеризують надлишок або нестачу джерел фінансування. До структурних належать показники, що визначають співвідношення між власним та позиковим капіталом.

Серед найважливіших індикаторів слід виокремити коефіцієнт автономії, який показує частку власного капіталу в загальному обсязі джерел фінансування, і його оптимальне значення повинно перевищувати 0,5. Коефіцієнт фінансової залежності, зворотний до коефіцієнта автономії, відображає рівень залучення позикових коштів. Коефіцієнт маневреності власного капіталу характеризує можливість підприємства ефективно використовувати власні ресурси для покриття поточних потреб та забезпечення фінансової гнучкості.

Аналіз цих показників дає змогу менеджменту ухвалювати обґрунтовані рішення щодо оптимізації структури капіталу, управління дебіторською заборгованістю, зменшення кредитного навантаження, впровадження систем бюджетування та контролінгу. Також важливо забезпечити диверсифікацію джерел доходу та фінансування, що підвищує гнучкість і стійкість фінансової системи підприємства.

Важливим аспектом аналізу фінансової стійкості є регулярність його проведення та інтеграція результатів у загальну систему стратегічного планування підприємства. Оперативний моніторинг ключових фінансових показників дозволяє не лише своєчасно виявляти негативні тенденції, а й розробляти превентивні заходи щодо їх нейтралізації. Система раннього попередження на основі аналізу фінансової стійкості допомагає мінімізувати фінансові ризики, оптимізувати витрати та підвищити ефективність управлінських процесів, що є критично важливим для стабільного функціонування підприємства в умовах сучасної економіки.

Фінансова стійкість, визначена на основі комплексного аналізу, є надійним орієнтиром для формування довгострокової стратегії розвитку. Підприємства, які систематично здійснюють такий аналіз і враховують його результати в процесі управління, здатні ефективніше реагувати на зміни ринкової ситуації, знижувати ризики банкрутства та зміцнювати свою конкурентоспроможність. Управлінські рішення, прийняті з урахуванням реального рівня фінансової стійкості, сприяють досягненню стабільного економічного зростання, підвищують інвестиційну привабливість та забезпечують фінансову незалежність підприємства.

Список використаних джерел:

1. Бланк І.А. Управління фінансовою стійкістю підприємства. К.: Ніка-Центр, 2020. 352 с.
2. Кириленко О.П. Фінансовий аналіз: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2021. 256 с.
3. Ковальчук І.В. Фінансова стійкість підприємства: проблеми та перспективи. *Економіка і держава*. 2023. №3. С. 45–49.
4. Королук Т. Систематизація і класифікація ризиків у галузях економічної науки. *Галицький економічний вісник*. 2015. Том 48. № 1. С. 62-71.
5. Краузе О., Синькевич Н., Юрик Н. Економічний аналіз та контроль кризових явищ у діяльності підприємств. *Галицький економічний вісник*. 2024. № 1. С. 14-24. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/?art=1254>
6. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.
7. Синькевич Н., Краузе О. Економічний аналіз: перспективи розвитку в умовах діджиталізації економіки. *Галицький економічний вісник*. 2023. № 2 (81). С 7-15. URL: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.02.007
8. Співак С., Королук Т., Ковальчук І., Шаюк М. Особливості складання звітності підприємств в умовах цифрової економіки. *Галицький економічний вісник*. 2024. Том 91. № 6. С. 87–94.